

Günther Kraschewski

Günther Kraschewski is geboren op 21 mei 1926 in Rosenberg, Duitsland. Hij was de zoon van Carl Kraschewski (1883-1945) en Flora Nora Wolf (1894-1942). Hij had een zus Ingeborg.

Günther en zijn zus vluchten na de Kristalnacht, op 28 november 1938 naar Nederland. Via Amsterdam kwamen ze eerst terecht in het vakantiehuis van het Centraal Israëlitisch Weeshuis in Den Dolder. In oktober 1939 gingen ze naar het Centraal Israëlitisch Weeshuis in Utrecht.

Het Centraal Israëlitisch Weeshuis aan de Utrechtse Nieuwegracht 92 werd op 1 augustus 1871 geopend. Het was een landelijk weeshuis voor Joodse kinderen vanaf zes jaar. Na de Kristalnacht in Duitsland kwamen in het weeshuis dertig gastkinderen die uit Duitsland waren gevlucht. Naast Günther en zijn zus was ook Egon Wolff één van hen.

Fred Meijers zorgde er in 1938 voor dat 8 kinderen van het Centraal Israëlitisch Weeshuis lid werden van Scouting. Zij vormden samen met andere Joodse jongens groep 7, Willem de Zwijgergroep, in Utrecht. Deze groep had de bijeenkomsten op zondag i.p.v. zaterdag. Elias Heijmans, Max Andriessse, Günther Kraschewski, Gert Littmann, Hans Hartog, Jacques de Wilde en Egon Wolff waren hier verkenners. Op de foto staat Günther linksboven. Ook Helmuth Alexander was mogelijk lid van deze groep.

Hij staat met zijn zus op de lijst van Joodse scholieren, die vanaf 1 september 1941 geen onderwijs meer mochten volgen op openbare scholen. Begin 1942 had het weeshuis ongeveer vijftig kinderen en dertig gastkinderen.

Broer en zus werden op 12 februari 1942 met andere buitenlandse bewoners van het Centraal Israëlitisch Weeshuis naar kamp Westerbork afgevoerd. Ook Egon Wolff zat hierbij. Hun namen werden daar op 10 maart 1942 ingeschreven. Op 15 juli gingen ze samen met 100 *alten Lagerinsassen* met het eerste transport naar vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau. Ook Egon Wolff zat op dit transport. Günther werd op 6 augustus 1942 vermoord in concentratiekamp Auschwitz. Zijn zus stierf anderhalve maand later op 30 september 1942.

Auschwitz was een concentratiekampcomplex dat tijdens de Tweede Wereldoorlog door nazi-Duitsland rondom de Poolse stad Oświęcim (Duits: Auschwitz) in het geannexeerde deel van Polen werd opgezet. Auschwitz was het grootste van alle Duitse concentratie-

kampen en bestond aan het einde van de oorlog uit Auschwitz I (het basiskamp (Duits: Stammlager) ten zuidwesten van de stad), Auschwitz II-Birkenau (het Vernichtungslager (vernietigingskamp) ten westen van de stad), Auschwitz III-Monowitz (een werkkamp ten oosten van de stad bij de IG Farben-fabriek) en tevens tientallen subkampen. Ongeveer 1,3 miljoen mensen werden naar Auschwitz gedeporteerd. Van hen zijn er ongeveer 1,1 miljoen om het leven gekomen; het grootste deel van de slachtoffers werd vergast. Van 1940 tot en met begin 1942 was het Auschwitz-complex voornamelijk een concentratiekamp; gevangenen kwamen om het leven door de combinatie van grove mishandeling, uitputting en ziekte. Vanaf het begin van 1942 tot oktober 1944 was de actieve massamoord op Joden net zo'n belangrijke functie van het complex.

Voor het voormalige Centraal Israëlitisch Weeshuis, nu in gebruik door het Leger des Heils, werden vijf Stolpersteine geplaatst. Eén voor de zeventig weeskinderen en hun tien verzorgers, en vier voor de familie Themans, die bij de kinderen bleef toen deze gedeporteerd werden.

Zijn naam staat op het Joods Monument in Utrecht, samen met de andere joodse slachtoffers van het Centraal Israëlitisch Weeshuis.

Meer informatie

[Günther Kraschewski | Oorlogsgravenstichting](#)

[Günther Kraschewski \(joodsmonument.nl\)](#)

[Kraschewski Heinz – Spuren im Vest](#)

[weeshuis - Jewish monument Utrecht](#)

[Joods Utrecht 15-06-2017 EXT II AA.pdf \(dutchjewry.org\)](#)

[Herinneringsboek Joods Utrecht 1940-1945 v1.7.pdf](#)

[\(stenenarchief.nl\)](#)

[Lijst van Stolpersteine in Utrecht \(provincie\) - Wikipedia](#)

[| Nationaal Archief](#)

[Lijst van Jodentransporten vanuit Nederland - Wikipedia](#)

[Auschwitz \(concentratiekamp\) - Wikipedia](#)

[Utrecht, Joods Monument - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei](#)

Boek: Voorbijgaand verblijf, joodse weeskinderen in Oorlogstijd, Frans Crone 2005.

Foto: Een groep Padvindsters van het Centraal Israëlitisch Weeshuis met op bovenste rij, tweede van rechts Elias Heijmans.

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.